TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. rugsėjo 5 d.*

„Apeliacinis skundas – Europos Sąjungos nuosavi ištekliai – Valstybės narės finansinė atsakomybė – Prarastų nuosavų išteklių sumą atitinkančių sumų pervedimas Europos Komisijai – Sąjungos nepagrįstu praturtėjimu grindžiamas ieškinys – Valstybių narių pareigos nuosavų išteklių srityje – Nuosavų išteklių sumų nustatymas – Nesusigrąžintų sumų įskaitymas į B sąskaitą – Terminai – Atleidimas nuo pareigos perduoti sumas, atitinkančias nustatytas mokėtinas sumas, pripažintas neatgautinomis – Sąlygos“

Byloje C-494/22 P

dėl 2022 m. liepos 22 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Europos Komisija, atstovaujama J.-P. Keppenne, T. Materne ir P. Němečková,

apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Čekijos Respublikai, atstovaujamai L. Březinová, O. Serdula, M. Smolek ir J. Vláčil,

ieškovei pirmojoje instancijoje,

palaikomai:

Nyderlandų Karalystės, atstovaujamos M. K. Bulterman, A. Hanje ir J. Langer,

įstojusios į apeliacinį procesą šalies,

Belgijos Karalystės, iš pradžių atstovaujamos S. Baeyens ir J.-C. Halleux, vėliau – S. Baeyens, P. Cottin ir C. Pochet,

Lenkijos Respublikos, atstovaujamos B. Majczyna, A. Kramarczyk-Szaładzińska ir R. Stańczyk,

įstojusių į bylą šalių pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

* Proceso kalba: čekų.

kurį sudaro kolegijos pirmininkė K. Jürimäe (pranešėja), trečiosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai N. Piçarra, N. Jääskinen ir M. Gavalec,

generalinė advokatė T. Ćapeta,

posėdžio sekretorė L. Carrasco Marco, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. sausio 10 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2024 m. kovo 21 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu Europos Komisija prašo iš dalies panaikinti 2022 m. gegužės 11 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Čekijos Respublika / Komisija* (T-151/20, EU:T:2022:281, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas iš dalies patenkino SESV 268 straipsniu grindžiamą Čekijos Respublikos ieškinį dėl 40 482 255 Čekijos kronų (CZK) (maždaug 1,6 mln. EUR) sumos, sumokėtos kaip Europos Sąjungos nuosavi ištekliai, grąžinimo.

Teisinis pagrindas

Muitinės kodeksas

2 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307; toliau – Muitinės kodeksas), taikyto klostantis ginčo aplinkybėms, 217 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje buvo numatyta:

„Kiekvieną importo muito arba eksporto muito sumą, sudarančią skolą muitinei (toliau – „muito suma“), muitinė apskaičiuoja tuojau pat, kai gauna reikiamus duomenis, ir įregistruoja ją apskaitos registruose arba bet kuriose kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose (įtraukimas į apskaitą).“

3 Muitinės kodekso 218 straipsnyje buvo nustatyta:

„1. Jeigu skola muitinei atsiranda priėmus deklaraciją, kuria prekės deklaruotos kuriai nors muitinės procedūrai, išskyrus laikinąjį įvežimą iš dalies neapmokestinant importo muitais, įforminti, arba atlikus bet kurį kitą veiksmą, turintį tokias pat teisines pasekmes kaip toks deklaracijos priėmimas, tokią skolą muitinei atitinkanti pinigų suma įtraukiama į apskaitą tuojau pat, kai tik ji apskaičiuojama, bet ne vėliau kaip per 2 dienas nuo prekių išleidimo.

<…>

3. Jeigu skolos muitinei atsiradimo sąlygos skiriasi nuo nurodytų 1 dalyje, atitinkama muito suma turi būti įtraukta į apskaitą ne vėliau kaip per dvi dienas nuo tos dienos, kai muitinė gali:

a) apskaičiuoti atitinkamą muito sumą

ir

b) nustatyti skolininką.“

Reglamentas (EB) Nr. 515/97

4 1997 m. kovo 13 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 515/97 dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl pastarųjų bei Komisijos bendradarbiavimo, siekiant užtikrinti teisingą muitinės ir žemės ūkio teisės aktų taikymą (OL L 82, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 8 t., p. 217), 17 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Komisija, gavusi bet kokią informaciją, kuri gali padėti kiekvienos valstybės narės kompetentingoms institucijoms užtikrinti muitinės ir žemės ūkio teisės aktų laikymąsi, nedelsiant perduoda ją šioms institucijoms.“

5 Šio reglamento 20 straipsnyje nustatyta:

„1. Siekdama šiame reglamente numatytų tikslų, Komisija, 19 straipsnio sąlygomis, gali organizuoti Bendrijos administracinės ir su tyrimais susijusios pagalbos misijas trečiosiose šalyse, koordinuodama savo veiksmus ir glaudžiai bendradarbiaudama su kompetentingomis valstybių narių institucijomis.

2. Bendrijos misijas į trečiąsias šalis, nurodytas 1 punkte, nulemia šios sąlygos:

a) jos gali būti vykdomos arba Komisijos iniciatyva remiantis, jei reikia, informacija, kurią pateikia Europos Parlamentas, arba vienos iš valstybių narių prašymu;

b) jas atlieka tam tikslui paskirti Komisijos arba suinteresuotos valstybės narės pareigūnai;

<…>

3. Komisija informuoja valstybes nares ir Europos Parlamentą apie misijos, įvykdytos remiantis šiuo straipsniu, rezultatus.“

6 Minėto reglamento 45 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatyta:

„Neatsižvelgiant į formą, bet kuri informacija, perduodama remiantis šiuo reglamentu, yra konfidencialaus pobūdžio, įskaitant duomenis, saugomus [Muitinės informacinėje sistemoje]. Jai taikomas tarnybinio slaptumo įsipareigojimas ir tokia pati apsauga, kokia taikoma pagal valstybės narės, kuri gauna informaciją, nacionalinius teisės aktus, ir pagal nuostatas, taikomas Bendrijos institucijoms.“

Reglamentas (EB) Nr. 1073/1999

7 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų (OL L 136, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 91), taikyto klostantis ginčo aplinkybėms, 1, 3 ir 16 konstatuojamosiose dalyse buvo nustatyta:

„(1) kadangi institucijos ir valstybės narės didelę reikšmę teikia Bendrijų finansinių interesų apsaugai ir kovai su Bendrijų finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu bei kitomis neteisėtomis veikomis; <…>

<…>

(3) kadangi šiam tikslui pasiekti turi būti visapusiškai naudojamos visos turimos priemonės, visų pirma tyrimo pareigas perduodant vykdyti Bendrijos lygmeniu, kartu išlaikant esamą pareigų tarp nacionalinio ir Bendrijos lygmenų pasiskirstymą ir pusiausvyrą;

<…>

(16) kadangi siekiant užtikrinti, kad į [Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF)] darbuotojų atliktų tyrimų išvadas būtų atsižvelgiama ir kad būtų imtasi būtinų vėlesnių veiksmų, ataskaitos turėtų būti laikomos priimtinais įrodymais administracine ir teismine tvarka nagrinėjamose bylose; kadangi tuo tikslu jos turėtų būti parengtos taip, kad atitiktų taisykles, reglamentuojančias administracines ataskaitas valstybėse narėse. <…>“

8 Šio reglamento 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse buvo numatyta:

„1. Siekiant sustiprinti kovą su Europos Bendrijos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu, korupcija ir kitomis neteisėtomis veikomis, [OLAF] vykdo Komisijai tose srityse galiojančiose Bendrijos taisyklėse, reglamentuose ir susitarimuose suteiktus tyrimo įgaliojimus.

2. [OLAF] valstybėms narėms teikia Komisijos pagalbą organizuodama glaudų ir nuolatinį jų kompetentingų institucijų bendradarbiavimą, kad būtų koordinuojama jų veikla saugant Europos Bendrijos finansinius interesus nuo sukčiavimo. [OLAF] padeda kurti ir plėtoti kovos su Europos Bendrijos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu ir kitomis neteisėtomis veikomis metodus.“

9 Minėto reglamento 9 straipsnio „Tyrimo ataskaita ir veiksmai po tyrimų“ 1–3 dalyse buvo nustatyta:

„1. Baigusi tyrimą, [OLAF] direktoriui vadovaujant parengia ataskaitą, nurodydama nustatytus faktus, finansinius nuostolius, jeigu jie buvo padaryti, ir tyrimo išvadas, įskaitant [OLAF] direktoriaus rekomendacijas dėl veiksmų, kurių turėtų būti imtasi.

2. Rengiant tokias ataskaitas, atsižvelgiama į atitinkamos valstybės narės nacionaliniuose teisės aktuose nustatytus procedūrinius reikalavimus. Šiuo pagrindu parengtos ataskaitos laikomos priimtinais įrodymais administracine ir teismine tvarka nagrinėjant bylas valstybėje narėje, kai nustatoma, kad tai yra būtina, pateikiamais tuo pačiu būdu ir tomis pačiomis sąlygomis kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtos administracinės ataskaitos. Joms taikomos tos

pačios vertinimo taisyklės kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtoms administracinėms ataskaitoms ir jos yra lygiavertės šioms ataskaitoms.

3. Po išorės tyrimo parengtos ataskaitos ir visi vertingi su šiuo tyrimu susiję dokumentai siunčiami atitinkamų valstybių narių kompetentingoms institucijoms laikantis išorės tyrimus reglamentuojančių taisyklių.“

10 To paties reglamento 10 straipsnio, susijusio su OLAF informacijos perdavimu, 1 dalyje buvo nustatyta:

„Nepažeisdama šio reglamento 8, 9 ir 11 straipsnių bei [1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 303)] nuostatų [OLAF] gali bet kada siųsti atitinkamų valstybių narių kompetentingoms institucijoms išorės tyrimų metu gautą informaciją.“

Sprendimai 2000/597/EB, Euratomas ir 2007/436/EB, Euratomas

11 Įvykių, dėl kurių kilo nagrinėjamas ginčas, laikotarpiu buvo vienas po kito taikomi du sprendimai dėl Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, t. y. 2000 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimas 2000/597/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 253, 2000, p. 42; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 200), o vėliau, nuo 2007 m. sausio 1 d. – 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimas 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 163, 2007, p. 17).

12 Pagal Sprendimo 2000/597 2 straipsnio 1 dalies b punktą, kurio turinys iš esmės perkeltas į Sprendimo 2007/436 2 straipsnio 1 dalies a punktą, nuosavus išteklius, įskaitomus į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą, sudaro, be kita ko, „bendrojo muitų tarifo muitai ir kiti muitai, kuriuos [Sąjungos] institucijos yra nustačiusios arba nustatys prekybai su valstybėmis ne narėmis“.

13 Sprendimo 2000/597 8 straipsnio 1 dalies pirmoje ir trečioje pastraipose bei Sprendimo 2007/436 8 straipsnio 1 dalies pirmoje ir trečioje pastraipose numatyta, pirma, kad Sąjungos nuosavus išteklius valstybės narės surenka pagal nacionalines įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas, kurios prireikus patikslinamos, kad atitiktų Sąjungos taisyklių reikalavimus, ir, antra, kad valstybės narės perduoda minėtus išteklius Komisijai.

Reglamentas Nr. 1150/2000

14 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinantis Sprendimą 2007/436 (OL L 130, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 169), laikotarpiu, kuriuo klostėsi ginčo faktinės aplinkybės, buvo du kartus iš dalies pakeistas: atitinkamai nuo 2004 m. lapkričio 28 d. – 2004 m. lapkričio 16 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 2028/2004 (OL L 352, 2004, p. 1), o nuo 2007 m. sausio 1 d. – 2009 m. sausio 26 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 105/2009 (OL L 36, 2009, p. 1) (toliau – Reglamentas Nr. 1150/2000).

15 Reglamento Nr. 1150/2000 2 straipsnio 1 dalyje buvo numatyta, kad Sąjungai priklausanti nuosavų išteklių suma „nustatoma iš karto, kai įvykdomos muitinės taisyklėse nustatytos minėtų sumų įskaitymo į sąskaitas ir skolininko informavimo sąlygos“. Šio 2 straipsnio 2 dalies pirmoje

pastraipoje buvo numatyta, kad „[š]io straipsnio 1 dalyje nurodyta suma nustatoma muitinės taisyklėse nurodytą įskaitymo į buhalterines knygas dieną“. Galiausiai minėto 2 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje buvo nustatyta, kad, „[k]ilus ginčams dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuosavų išteklių sumos nustatymo, kompetentingos administracinės institucijos mokėtiną sumą gali apskaičiuoti ne vėliau kaip iki pirmojo administracinio sprendimo priėmimo, informuodamos skolininką apie skolą, arba iškėlus bylą, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta anksčiau“.

16 Šio reglamento 6 straipsnio 1 ir 3 dalyse buvo numatyta:

„1. Nuosavų išteklių sąskaitos atidaromos kiekvienos valstybės narės Ižde arba kiekvienos valstybės narės paskirtoje įstaigoje ir suskirstomos pagal išteklių rūšį.

<…>

3. a) Pagal 2 straipsnį nustatytos sumos, laikantis šios dalies b punkto reikalavimų, įskaitomos į sąskaitas [paprastai vadinama „A sąskaita“] ne vėliau kaip pirmąją darbo dieną po devynioliktos antrojo mėnesio, einančio po mėnesio, per kurį buvo nustatyta nuosavų išteklių suma, dienos.

b) Nustatytos mokėtinos sumos, neįskaitytos į šios dalies a punkte nurodytas sąskaitas dėl to, kad dar nebuvo išieškotos ir kad nebuvo pateikta joki[os] garantij[os], per a punkte nurodytą laikotarpį įrašomos į atskiras sąskaitas [paprastai vadinama „B sąskaita“]. Valstybės narės šią tvarką gali taikyti, jeigu nustatytos mokėtinos sumos, už kurias buvo pateikta garantija, buvo užginčytos ir kurios, išsprendus kilusius ginčus, gali būti pakeistos.

<…>“

17 Minėto reglamento 9 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje buvo nustatyta:

„10 straipsnyje nustatyta tvarka kiekviena valstybė narė nuosavus išteklius sumoka į sąskaitą, Komisijos vardu atidarytą Ižde arba savo paskirtoje įstaigoje.“

18 Reglamento Nr. 1150/2000 10 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje, be kita ko, buvo nustatytas terminas, per kurį nuosavi ištekliai turi būti įmokėti į šio reglamento 9 straipsnyje nurodytą sąskaitą, o jo 11 straipsnyje nustatyta, kad už bet kokį pavėluotą įmokėjimą atitinkama valstybė narė turi mokėti palūkanas.

19 Minėto reglamento 17 straipsnio 1 ir 2 dalyse buvo numatyta:

„1. Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių, užtikrinančių sumos, atitinkančios 2 straipsnyje nustatytas priklausančias mokėti sumas, perdavimą Komisijai pagal šį reglamentą.

2. Valstybės narės atleidžiamos nuo pareigos perduoti Komisijos dispozicijon sumas, atitinkančias nustatytas gautinas sumas, kurios tampa neatgautinomis dėl:

a) *force majeure* priežasčių; arba

b) kitų priežasčių, kurių negalima joms priskirti.

Nustatytos gautinos sumos pripažįstamos neatgautinomis kompetentingos administracinės institucijos sprendimu, kuri nustato, kad jų negalima atgauti.

Nustatytos gautinos sumos laikomos neatgautinomis vėliausiai praėjus penkių metų laikotarpiui nuo dienos, kai suma buvo nustatyta pagal 2 straipsnį, o administracinės ar teisminės apeliacijos atveju – kai priimamas, pranešamas ar publikuojamas galutinis sprendimas.

Jei gaunama mokėjimo ar mokėjimų dalis, maksimalus penkių metų laikotarpis prasideda paskutinio atlikto mokėjimo dieną tais atvejais, kai skola nelikviduojama.

Sumos, kurių negalima išieškoti galutinai pašalinamos iš atskiros sąskaitos, nurodytos 6 straipsnio 3 dalies b punkte. Jos nurodomos ketvirčio išrašo, nurodyto 6 straipsnio 4 dalies b punkte, priede ir, kur taikoma, ketvirčio išraše, nurodytame 6 straipsnio 5 dalyje.“

Ginčo aplinkybės

20 Ginčo aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 1–15 punktuose ir, kiek jos susijusios su šiuo apeliaciniu skundu, gali būti apibendrintos taip, kaip nurodyta toliau.

21 2007 m. lapkričio 2–26 d. OLAF atliko Bendrijos administracinio ir tiriamojo bendradarbiavimo misiją Laose, kurioje dalyvavo viena Čekijos muitinės atstovė (toliau – patikrinimo misija). Per tyrimą buvo atliekami patikrinimai, susiję su neužpildomų dujinių kišeninių žiebtuvėlių su akmenėliais (toliau – kišeniniai žiebtuvėliai) importu iš Laoso į įvairias valstybes nares 2004–2007 m. laikotarpiu. 2007 m. lapkričio 15 d. buvo parengtas dokumentas „Suderintas bendras protokolas“, jį pasirašė visi misijos nariai ir kompetentingos Laoso valdžios institucijos (toliau – 2007 m. lapkričio 15 d. protokolas).

22 2008 m. gegužės 30 d., pasibaigus patikrinimo misijai, OLAF priėmė misijos pabaigos ataskaitą (toliau – OLAF ataskaita). 2008 m. liepos 9 d. šios ataskaitos versijos vokiečių, anglų ir prancūzų kalbomis buvo persiųstos Čekijos Respublikai. Galutinę tyrimo ataskaitą OLAF priėmė 2008 m. gruodžio 10 d.

23 Iš OLAF ataskaitos išvadų matyti, kad joje nurodytu laikotarpiu *Baide lighter Industry (LAO) Co., Ltd*. (toliau – BAIDE) importavo Kinijos kilmės kišeninius žiebtuvėlius, tačiau muitinei juos pristatė kaip Laoso kilmės, taip išvengdama Sąjungos antidempingo muito, taikomo Kinijos kilmės kišeniniams žiebtuvėliams.

24 OLAF ataskaitoje šiuo klausimu buvo nurodyta, kad „per patikrinimo misiją surinktų kilmę iš Kinijos patvirtinančių įrodymų [pakako], kad valstybės narės pradėtų administracinę mokesčių perskaičiavimo procedūrą“. Minėtoje ataskaitoje nurodyta, kad buvo būtina, kad „valstybės narės atliktų tolesnės priežiūros auditą, prireikus – tyrimus dėl atitinkamų importuotojų, ir skubiai pradėtų išieškojimo procedūrą, jeigu to dar nepadaryta“.

25 OLAF ataskaitoje buvo nustatyti 28 atvejai, kai nuo 2005 m. rugsėjo 26 d. iki 2007 m. kovo 1 d. BAIDE importavo kišeninius žiebtuvėlius ir išleido juos į laisvą apyvartą Čekijos Respublikoje (toliau – ginčijamas importas).

26 Kompetentingos Čekijos muitinės įstaigos ėmėsi priemonių, kad dėl šių atvejų būtų perskaičiuoti ir išieškoti mokesčiai. Vis dėlto ne visais šiais atvejais buvo įmanoma atlikti perskaičiavimą ir išieškoti visus nustatytus muitus.

27 Nuo 2008 m. rugsėjo 22 d. iki 2009 m. vasario 18 d. sumos, atitinkančios nustatytus, bet dar neišieškotus ginčijamo importo muitus, buvo įskaitytos į B sąskaitas.

28 Paskui, nuo 2013 m. lapkričio mėn. iki 2014 m. lapkričio mėn., Čekijos Respublika pagal taikytinus teisės aktus informacinėje sistemoje WOMIS (*Write-Off Management and Information System*) užfiksavo atvejus, kai neįmanoma išieškoti Sąjungos nuosavų išteklių sumos.

29 Be to, Čekijos Respublika paprašė Komisijos atleisti ją nuo pareigos perduoti jai Sąjungos nuosavus išteklius, nurodytus pirmesniame šio sprendimo punkte.

30 2015 m. sausio 20 d. raštu Komisija, atsakydama į šį prašymą, pranešė Čekijos Respublikai, kad nė vienu iš nagrinėjamų atvejų nebuvo įvykdytos Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalyje numatytos sąlygos. Todėl ji paragino Čekijos valdžios institucijas imtis reikiamų priemonių, kad 53 976 340 CZK (maždaug 2,1 mln. EUR) suma į jos sąskaitą būtų įskaityta ne vėliau kaip pirmą darbo dieną po devynioliktos antrojo mėnesio, einančio po mėnesio, kurį šis raštas buvo išsiųstas, dienos.

31 2015 m. kovo 17 d. Čekijos Respublika pervedė 75% šios sumos į tam numatytą Komisijos sąskaitą, prieš tai atėmusi surinkimo išlaidas, sudarančias 25 % šios sumos, t. y. 40 482 255 CZK (maždaug 1,6 mln. EUR) sumą. Prieš tai Čekijos Respublika 2015 m. vasario 27 d. raštu išreiškė abejones ir nurodė Komisijai, kad tai yra sąlyginis mokėjimas, priklausantis nuo šios institucijos reikalavimų pagrįstumo, atliekamas siekiant išvengti palūkanų mokėjimo pagal Reglamento Nr. 1150/2000 11 straipsnį.

Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

32 2020 m. kovo 16 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo SESV 268 straipsniu grindžiamą Čekijos Respublikos ieškinį dėl 40 482 255 CZK (maždaug 1,6 mln. EUR) sumos grąžinimo dėl nepagrįsto Sąjungos praturtėjimo.

33 2020 m. rugsėjo 16 d. sprendimais Bendrojo Teismo šeštosios kolegijos pirmininkė leido Belgijos Karalystei ir Lenkijos Respublikai įstoti į bylą palaikyti Čekijos Respublikos reikalavimų.

34 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas iš dalies patenkino Čekijos Respublikos reikalavimus. Jis patenkino ieškinį tiek, kiek juo siekiama, kad Komisija grąžintų 17 828 399,66 CZK (maždaug 700 000 EUR) sumą, sumokėtą kaip Sąjungos nuosavi ištekliai (rezoliucinės dalies 1 punktas), ir atmetė likusią šio ieškinio dalį (rezoliucinės dalies 2 punktas).

Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

35 Apeliaciniame skunde Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 1 punktą,

– atmesti Čekijos Respublikos ieškinį byloje T-151/20 arba – subsidiariai – grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis išnagrinėtų pagrindų dalis, kurios dar nebuvo išnagrinėtos, ir

– tuo atveju, jei Teisingumo Teismas priimtų galutinį sprendimą byloje, priteisti iš Čekijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas, kurias Komisija patyrė pirmojoje ir apeliacinėje instancijose, arba, jeigu byla būtų grąžinta Bendrajam Teismui, atidėti sprendimo dėl bylinėjimosi išlaidų priėmimą.

36 Čekijos Respublika Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą kaip nepriimtiną arba – subsidiariai – kaip nepagrįstą,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

37 Belgijos Karalystė ir Lenkijos Respublika prašo Teisingumo Teismo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

38 2023 m. sausio 11 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo Nyderlandų Karalystė prašymą leisti įstoti į šį apeliacinį procesą palaikyti Čekijos Respublikos reikalavimų. 2023 m. vasario 13 d. sprendimu Teisingumo Teismo pirmininkas šį prašymą patenkino. Nyderlandų Karalystė nepateikė įstojimo į bylą paaiškinimo.

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

39 2024 m. kovo 22 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo Čekijos Respublikos prašymą pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 83 straipsnį atnaujinti žodinę proceso dalį.

40 Grįsdama šį prašymą Čekijos Respublika teigė, kad generalinės advokatės išvada, kiek tai susiję su apeliacinio skundo antrojo pagrindo vertinimu, grindžiama klaidingu faktinių aplinkybių supratimu. Ji savo išvados 133 punkte nurodė, kad Čekijos Respublika neužėmė aktyvios pozicijos ir neprašė OLAF reikalingos informacijos, o minėtos išvados 138 ir 143 punktuose – kad ji tik pasyviai tikėjosi, jog OLAF jai pateiks informaciją. Tačiau šių teiginių nepatvirtina Bendrojo Teismo konstatuotos faktinės aplinkybės, be kita ko, skundžiamo sprendimo 99–103, 122 ir 124 punktuose. Todėl šiuos įvairius aspektus reikėtų išsiaiškinti.

41 Šiuo klausimu pagal Procedūros reglamento 83 straipsnį Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, gali bet kada nutarti atnaujinti žodinę proceso dalį – pirmiausia, jeigu mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos, arba jeigu pasibaigus šiai proceso daliai šalis pateikė naują faktą, galintį turėti lemiamos įtakos Teisingumo Teismo sprendimui, arba jeigu nagrinėjant bylą reikia remtis argumentu, kuris šalių nebuvo aptartas.

42 Be to, reikia priminti, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute ir Procedūros reglamente šalims nenumatyta galimybės pateikti atsiliepimus į generalinio advokato išvadą. Pagal SESV 252 straipsnio antrą pastraipą generalinis advokatas viešame posėdyje visiškai nešališkai ir nepriklausomai teikia motyvuotą išvadą dėl bylų, kuriose jis privalo dalyvauti. Teisingumo Teismo nesaisto nei ši išvada, nei ją pagrindžiantys generalinio advokato motyvai. Todėl šalies nesutikimas su generalinio advokato išvada, nepaisant to, kokie klausimai joje nagrinėjami, savaime negali būti motyvas, pateisinantis žodinės proceso dalies atnaujinimą (šiuo klausimu žr. 2023 m. liepos 13 d. Sprendimo *Grupa Azoty ir kt. / Komisija*, C-73/22 P ir C-77/22 P,

EU:C:2023:570, 25 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2024 m. vasario 8 d. Sprendimo *Pilatus Bank / ECB*, C-256/22 P, EU:C:2024:125, 29 ir 30 punktus bei juose nurodytą jurisprudenciją).

43 Iš motyvų, pateiktų grindžiant prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį, matyti, kad Čekijos Respublika siekia atsakyti tik į tam tikrą generalinės advokatės išvadoje pateiktą faktinių aplinkybių vertinimą, o tai nėra motyvas atnaujinti žodinę proceso dalį.

44 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas, išklausęs generalinę advokatę, konstatuoja, kad nereikia atnaujinti žodinės proceso dalies.

Dėl apeliacinio skundo

45 Grįsdama savo apeliacinį skundą Komisija nurodo du pagrindus.

46 Čekijos Respublika visų pirma ginčija kiekvieno iš šių pagrindų, taigi ir viso apeliacinio skundo, priimtinumą.

47 Šiuo klausimu reikia išnagrinėti priimtinumo ginčijimą nagrinėjant kiekvieną iš šių pagrindų.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

48 Apeliacinio skundo pirmajame pagrinde Komisija tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 85–93 punktuose Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų aiškindamas Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalį ir 17 straipsnio 2 dalį. Šį pagrindą sudaro dvi dalys.

49 Minėto pagrindo pirmoje dalyje Komisija tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 88, 90 ir 93 punktuose Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą aiškindamas Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalį.

50 Šiuo klausimu jis pabrėžia, kad, kiek tai susiję su muitais, kiekviena valstybė narė, kuri yra atsakinga už nuosavų išteklių sistemos valdymą, privalo savo iniciatyva ir per Sąjungos teisėje nustatytus terminus vieną po kito atlikti tris operacijas, t. y. nustatyti mokėtinas sumas, įskaityti jas į A ar B sąskaitas ir perduoti jas, kaip numatyta atitinkamai Reglamento Nr. 1150/2000 2, 6 ir 10 straipsniuose. Šios operacijos yra taip glaudžiai susijusios, kad vienai iš jų taikomų taisyklių ar terminų nesilaikymas neišvengiamai turi įtakos paskesnėms operacijoms.

51 Šio reglamento 17 straipsnio 2 dalyje numatytas atleidimas nuo pareigos atlikti perdavimą. Kaip Bendrasis Teismas teisingai pažymėjo skundžiamo sprendimo 84 punkte, toks atleidimas reiškia ne tik šioje nuostatoje įtvirtintų sąlygų laikymąsi, bet ir tinkamą mokėtinų sumų įskaitymą į B sąskaitą.

52 Vis dėlto Bendrasis Teismas neatsižvelgė į tai, kad pagal 2010 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija / Italija* (C-334/08, EU:C:2010:414) 69 punktą tam, kad įskaitymas būtų laikomas tinkamu, taip pat reikia, kad jis vyktų „pagal Sąjungos teisę“. Šis reikalavimas apima ne tik terminų, per kuriuos mokėtinos sumos turi būti įskaitytos į A ar B sąskaitą, laikymąsi, bet ir mokėtinų sumų nustatymą, kai įvykdomos muitinės taisyklėse nustatytos sąlygos.

53 Taigi, priešingai, nei Bendrasis Teismas nusprendė skundžiamo sprendimo 90 punkte, nagrinėjamų mokėtinų sumų įskaitymas į B sąskaitą per terminą, skaičiuojamą nuo faktinio pavėluoto šių mokėtinų sumų nustatymo datos, negali būti teisėtas. Šiuo klausimu aplinkybė, kad, Bendrojo Teismo nuomone, įskaitymas į B sąskaitą yra „visiškai apskaitinė operacija“, neturi reikšmės.

54 Pirmojo pagrindo antroje dalyje Komisija priekaištauja Bendrajam Teismui skundžiamo sprendimo 85–88 ir 93 punktuose padarius teisės klaidą aiškinant Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalį.

55 Pirma, Komisija pabrėžia, kad ši nuostata netaikytina netinkamo įskaitymo į B sąskaitą atveju. Įskaitymas yra netinkamas, jei, kaip nagrinėjamu atveju, mokėtinos sumos buvo nustatytos pavėluotai pagal šio reglamento 2 straipsnį.

56 Antra, Komisija mano, kad tuo atveju, jei Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalis nebūtų taikoma, valstybė narė turėtų perduoti Sąjungai sumą, atitinkančią pavėluotai nustatytas mokėtinas sumas. Taigi šios valstybės narės lėšų praradimą, kaip ir susijusį Sąjungos praturtėjimą, pateisina pareiga perduoti lėšas.

57 Vadinasi, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą skundžiamo sprendimo 85–88 punktuose, kai atmetė Komisijos argumentą kaip netinkamą ir to sprendimo 87 punkte apribojo savo analizę vien Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnyje numatytų terminų laikymusi. Iš to taip pat matyti, kad, priešingai, nei Bendrasis Teismas nusprendė minėto sprendimo 88 punkte, valstybė narė turi įrodyti, kad visos su nuosavais ištekliais susijusios operacijos buvo įvykdytos laikantis atitinkamų taisyklių, terminų ir Sąjungos finansinių interesų apsaugos.

58 Galiausiai Komisija teigia, kad Bendrojo Teismo pateiktas aiškinimas gali sukelti žalingų pasekmių Sąjungos finansiniams interesams.

59 Čekijos Respublika atsikerta, kad pirmasis pagrindas yra nepriimtinas, nes neatitinka Procedūros reglamento 169 straipsnio 2 dalies reikalavimų. Iš tiesų šiam pagrindui pagrįsti pateiktų argumentų struktūra ir turinys neatitinka Komisijos atlikto minėto pagrindo ribų nustatymo.

60 Konkrečiau kalbant, ji pateikė argumentus, neturinčius jokio ryšio su ginčijamų sumų įskaitymo į B sąskaitą, kaip „paprasčiausios apskaitos operacijos“, užginčijimu ir pati sau prieštaravo dėl šio kvalifikavimo tinkamumo. Ji nepateikė konkrečių argumentų, pagrindžiančių šį prieštaravimą ir teiginį, kad Čekijos Respublika turėjo įrodyti, jog visas mokėtinų sumų nustatymo, surinkimo ir perdavimo procesas neturėjo neigiamo poveikio nuosaviems ištekliams. Abiejų šio pagrindo dalių pavadinimai neatitinka jų esmės. Pateikti tik esminiai argumentai, susiję ne su termino, per kurį mokėtinos sumos turi būti įskaitytos į B sąskaitą, laikymusi, bet su jų nustatymu laiku ir su pavėluoto nustatymo pasekmėmis, o tai nėra skundžiamo sprendimo 85–93 punktų taikymo sritis, be to, tai yra antrojo pagrindo dalykas. Be to, iš pirmojo pagrindo neaišku, ar Komisija ketina pavėluotai įskaityti mokėtinas sumas į B sąskaitą, ar ji mano, kad pažeidimų atveju šios mokėtinos sumos negali būti įskaitytos į šią sąskaitą.

61 Bet kuriuo atveju pirmasis pagrindas taip pat yra nepagrįstas.

62 Šiuo klausimu Čekijos Respublika tvirtina, pirma, kad Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalyje aiškiai numatyta, jog terminas, per kurį mokėtinos sumos turi būti įskaitytos į B sąskaitą, skaičiuojamas nuo to momento, kai „mokėtina suma buvo nustatyta“, taigi nuo faktinio šios sumos nustatymo momento. Nei šio reglamento 17 straipsnio 2 dalies formuluotė, nei tikslas nedraudžia taikyti šios nuostatos pavėluoto mokėtinų sumų įskaitymo į B sąskaitą atveju. Komisijos siūlomas aiškinimas prieštarautų šios nuostatos tikslui, nes dėl jo valstybė narė netektų galimybės būti atleistai nuo pareigos perduoti nuosavus išteklius, nors ji negali surinkti mokėtinų sumų dėl *force majeure* arba nuo jos nepriklausančių priežasčių. Įskaitymas į B sąskaitą yra tik apskaitos operacija.

63 Antra, Čekijos Respublika tvirtina, kad 2010 m. liepos 8 d. Sprendime *Komisija / Italija* (C-334/08, EU:C:2010:414) Teisingumo Teismas nusprendė dėl Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalies materialinių sąlygų konkrečiomis aplinkybėmis, kai atitinkamai valstybei narei priskiriami sukčiavimo veiksmai. Atsižvelgdama į šias aplinkybes Komisija iš šio sprendimo negali daryti išvados, kad nagrinėjamų mokėtinų sumų įskaitymas į B sąskaitą laiku ir per terminą, skaičiuojamą nuo tos dienos, kai šios mokėtinos sumos turėjo būti nustatytos, yra išankstinė šios nuostatos taikymo sąlyga. Teisingumo Teismas nenagrinėjo termino, per kurį mokėtinos sumos turi būti įskaitytos į B sąskaitą, apskaičiavimo ir pavėluoto įskaitymo pasekmių.

64 Trečia, Čekijos Respublika tvirtina, kad skundžiamas sprendimas nesukelia neigiamų pasekmių Sąjungos biudžetui.

65 Ketvirta, Čekijos Respublika tvirtina, kad Komisijos argumentas, jog nagrinėjant ieškinį dėl nepagrįstai sumokėtų sumų susigrąžinimo valstybė narė turi įrodyti, kad visa muitinės procedūra buvo vykdoma laikantis taisyklių, tinkamai, laiku ir paisant Sąjungos finansinių interesų apsaugos, neturi jokio ryšio su pirmojo pagrindo esme.

66 Belgijos Karalystė ir Lenkijos Respublika taip pat prašo atmesti pirmąjį pagrindą kaip nepagrįstą.

67 Belgijos Karalystė teigia, kad skolos įskaitymo į B sąskaitą terminas pagal Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies b punktą pradedamas skaičiuoti nuo šios skolos nustatymo dienos. Taigi vėlavimas įskaityti į B sąskaitą galimas tik tuo atveju, jei atitinkama skola nustatoma pavėluotai. Nagrinėjamu atveju iš skundžiamo sprendimo 92 punkto matyti, kad nagrinėjamos mokėtinos sumos nebuvo nustatytos pavėluotai.

68 Be to, pavėluotas įskaitymas savaime nepanaikina galimybės remtis Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalimi. Iš tiesų 2010 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija / Italija* (C-334/08, EU:C:2010:414) 69 punktą reikia aiškinti atsižvelgiant į bylos, kurioje priimtas tas sprendimas, kontekstą, nes jis susijęs tik su situacija, kai nustatyta skola yra įskaityta į B sąskaitą, nors ji neatitinka esminių įskaitymo sąlygų.

69 Lenkijos Respublika taip pat iš esmės pritaria pastarajam argumentui dėl 2010 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija / Italija* (C-334/08, EU:C:2010:414) 69 punkto apimties.

70 Ji priduria, kad muitų nustatymo terminas nėra pagrįstas objektyviu ir tiksliu kriterijumi, atsižvelgiant į neaiškią ir subjektyvią Reglamento Nr. 1150/2000 2 straipsnio 3 dalies formuluotę „gali apskaičiuoti“. Praktiškai Komisija savavališkai nustato momentą, kada laikoma, kad

nacionalinės muitinės įstaigos gali apskaičiuoti, taigi ir nustatyti, muitus. Siekiant išvengti savivalės, šio reglamento 6 straipsnio 3 dalyje numatytas terminas turėtų būti skaičiuojamas nuo tos dienos, kai muitai faktiškai nustatomi.

71 Galiausiai Komisijos argumentas, susijęs su Sąjungos finansinių interesų apsauga, neturi reikšmės, nes ginčai dėl tradicinių nuosavų išteklių sudaro tik nedidelę visų bylų, susijusių su valstybių narių įnašais iš šių išteklių, dalį, todėl negali pakenkti Sąjungos finansavimo sistemai. Juo labiau kad dėl bet kokio pavėluoto nuosavų išteklių pervedimo atitinkama valstybė narė privalėtų mokėti palūkanas pagal Reglamento Nr. 1150/2000 11 straipsnį.

Teisingumo Teismo vertinimas

– *Dėl priimtinumo*

72 Pagal Procedūros reglamento 169 straipsnio 2 dalį pagrinduose ir teisiniuose argumentuose, kuriais remiamasi, tiksliai nurodomi ginčijami Bendrojo Teismo sprendimo motyvuojamosios dalies punktai. Taigi pagal suformuotą jurisprudenciją apeliaciniame skunde turi būti aiškiai nurodytos sprendimo, kurį prašoma panaikinti, skundžiamos dalys ir teisiniai argumentai, konkrečiai pagrindžiantys šį prašymą; priešingu atveju apeliacinis skundas ar atitinkamas pagrindas yra nepriimtinas (2018 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Agria Polska ir kt. / Komisija*, C-373/17 P, EU:C:2018:756, 33 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija ir 2022 m. balandžio 28 d. *Sprendimo Changmao Biochemical Engineering / Komisija*, C-666/19 P, EU:C:2022:323, 186 punktas).

73 Šiuo klausimu šio sprendimo pirmesniame punkte nurodytų reikalavimų neatitinka ir turi būti pripažintas nepriimtinu pagrindas, kuriam pagrįsti pateikti argumentai nėra pakankamai aiškūs ir tikslūs, kad Teisingumo Teismas galėtų vykdyti jam pavestą teisėtumo kontrolę, visų pirma dėl to, kad pagrindinės aplinkybės, kuriomis pagrįstas šis apeliacinio skundo pagrindas, pakankamai nuosekliai ir suprantamai neišplaukia iš šio apeliacinio skundo teksto, kuris šiuo klausimu suformuluotas neaiškiai ir dviprasmiškai (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Telefónica ir Telefónica de España / Komisija*, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 30 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2022 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Changmao Biochemical Engineering / Komisija*, C-666/19 P, EU:C:2022:323, 187 punktą).

74 Nagrinėjamu atveju apeliaciniame skunde Komisija tiksliai nurodo skundžiamo sprendimo punktus, kuriuos ketina ginčyti pateikdama apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą, taip pat priežastis, dėl kurių mano, kad šiuose punktuose pateiktuose vertinimuose yra teisės klaidų, kurias ji taip pat aiškiai nurodo.

75 Be to, iš Čekijos Respublikos rašytinių pastabų matyti, kad ji galėjo suprasti šio apeliacinio skundo pirmojo pagrindo apimtį ir pateikti savo gynybos argumentus.

76 Taigi apeliacinio skundo pirmasis pagrindas yra priimtinas.

– *Dėl esmės*

77 Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo dviejose dalyse, kurios yra glaudžiai susijusios, todėl turi būti nagrinėjamos kartu, Komisija ginčija skundžiamo sprendimo 85–93 punktus.

78 Šiuose punktuose Bendrasis Teismas atmetė Komisijos argumentus, kad šiuo atveju Čekijos Respublika negalėjo pasinaudoti Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalyje numatytu atleidimu nuo pareigos perduoti nuosavus išteklius, motyvuodamas tuo, kad dėl pavėluoto nagrinėjamų mokėtinų sumų nustatymo pagal šio reglamento 2 straipsnį šios mokėtinos sumos nebuvo tinkamai įskaitytos į B sąskaitą pagal minėto reglamento 6 straipsnio 3 dalį.

79 Šiuo klausimu Bendrojo Teismo argumentai grindžiami dviem motyvais, kurių pagrįstumą Komisija ginčija pateikdama šį pagrindą.

80 Pirma, skundžiamo sprendimo 86–88 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad šios institucijos argumentai yra nereikšmingi. Šiuo klausimu jis pažymėjo, kad nagrinėjant ieškinį, grindžiamą Sąjungos nepagrįstu praturtėjimu, „iš Čekijos Respublikos [ne]galima reikalauti <…> įrodyt[i], <…> jog „visas muitinės procedūros procesas, skolos išieškojimas ir nuosavų išteklių operacijos vyko laikantis visų taisyklių, teisingai, laiku ir užtikrinant Sąjungos finansinių interesų apsaugą“. Bendrojo Teismo nuomone, nuosavų išteklių pervedimas negali būti pateisintas pareiga laikytis Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnyje nustatytų terminų, kurių nesilaikymas nelemia jokių mokėjimų, net palūkanų mokėjimo.

81 Antra, šio sprendimo 89–92 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad bet kuriuo atveju pagal Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies b punktą mokėtinų sumų įskaitymo į B sąskaitą terminai turi būti skaičiuojami ne nuo tos dienos, kai atitinkamos mokėtinos sumos turėjo būti nustatytos pagal Reglamento Nr. 1150/2000 2 straipsnį, bet nuo tos dienos, kai jos buvo faktiškai nustatytos. Nagrinėjamu atveju ši sąlyga yra įvykdyta.

82 Siekiant įvertinti šių motyvų pagrįstumą atsižvelgiant į šalių argumentus, pirmiausia reikia priminti įrodinėjimo taisykles, taikomas ieškiniui dėl Sąjungos nepagrįsto praturtėjimo.

83 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją tokiame ieškinyje, pareikštame pagal SESV 268 straipsnį ir 340 straipsnio antrą pastraipą, turi būti įrodytas atsakovo praturtėjimas be galiojančio teisinio pagrindo ir tai, kad dėl šio praturtėjimo ieškovas patyrė nuostolių (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Masdar (UK) / Komisija*, C-47/07 P, EU:C:2008:726, 49 punktą ir 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Čekijos Respublika / Komisija*, C-575/18 P, EU:C:2020:530, 82 punktą).

84 Nagrinėdamas tokio pobūdžio ieškinį, pareikštą valstybės narės, kuri perdavė Komisijai Sąjungos nuosavų išteklių sumą, nurodydama išlygas dėl šios institucijos pozicijos pagrįstumo, Bendrasis Teismas turėtų, be kita ko, įvertinti, ar valstybės narės ieškovės nuostoliai, atitinkantys Komisijai perduotą Sąjungos nuosavų išteklių sumą, ir atitinkamas šios institucijos praturtėjimas yra pagrįsti šiai valstybei narei pagal Sąjungos teisę Sąjungos nuosavų išteklių srityje tenkančiomis pareigomis, ar, priešingai, tokio pagrindimo nėra (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Čekijos Respublika / Komisija*, C-575/18 P, EU:C:2020:530, 83 punktą).

85 Taigi šiomis aplinkybėmis valstybė narė ieškovė turi įrodyti, kad pagal nuosavų išteklių sistemą reglamentuojančias Sąjungos taisykles ji neprivalo pateikti Komisijai nuosavų išteklių sumos, dėl kurios kilo ginčas, ir kad įvykdė šiuo pagrindu jai tenkančias pareigas.

86 Priešingai, nei leido suprasti Čekijos Respublika, priekaištaudama Komisijai dėl to, kad ji kelis kartus pakeitė poziciją nuo ikiteisminio iki teisminio šios bylos etapo, iš to, kas išdėstyta, taip pat matyti, kad ieškinio, grindžiamo Sąjungos nepagrįstu praturtėjimu ir pareikšto šio sprendimo

84 punkte nurodytomis sąlygomis, dalykas negali apsiriboti vien pozicijos, kurios Komisija laikėsi prieš pareiškiant ieškinį, paneigimu. Ši institucija, kaip atsakovė, gali pateikti naujų argumentų, kuriais siektų užginčyti valstybės narės ieškovės poziciją.

87 Antra, reikia priminti Sąjungos nuosavų išteklių sistemos ypatybes, kurias Teisingumo Teismas apibendrino savo jurisprudencijoje.

88 Pagal šiuo metu galiojančią Sąjungos teisę šio sistemos valdymas yra patikėtas valstybėms narėms ir tik jos yra už ją atsakingos (2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Čekijos Respublika / Komisija*, C-575/18 P, EU:C:2020:530, 62 punktas ir 2022 m. kovo 8 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė (Kova su sukčiavimu nuvertinant prekes)*, C-213/19, EU:C:2022:167, 345 punktas).

89 Taigi iš sprendimų 2000/597 ir 2007/436 8 straipsnio 1 dalies matyti, kad Sąjungos nuosavus išteklius, nurodytus atitinkamai Sprendimo 2000/597 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose ir Sprendimo 2007/436 2 straipsnio 1 dalies a punkte, surenka valstybės narės ir jos privalo perduoti šiuos išteklius Komisijai (šiuo klausimu žr. 2010 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-334/08, EU:C:2010:414, 34 punktą ir 2022 m. kovo 8 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė (Kova su sukčiavimu nuvertinant prekes)*, C-213/19, EU:C:2022:167, 340 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

90 Šiuo tikslu pagal Reglamento Nr. 1150/2000 2 straipsnio 1 dalį valstybės narės turi nustatyti Sąjungai priklausančią nuosavų išteklių sumą iš karto, kai įvykdomos muitinės taisyklėse nustatytos „minėtų sumų įskaitymo į sąskaitas ir skolininko informavimo“ sąlygos. Todėl valstybės narės privalo įtraukti pagal šio reglamento 2 straipsnį nustatytas sumas į Sąjungos nuosavų išteklių sąskaitą minėto reglamento 6 straipsnyje numatytomis sąlygomis. Šiuo klausimu reikia patikslinti, kad pagal to paties reglamento 6 straipsnio 3 dalies b punktą nustatyta suma, kuri dar nebuvo išieškota ir dėl kurios nebuvo pateikta jokios garantijos, įtraukiama į atskirą sąskaitą, vadinamą „B sąskaita“ (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Čekijos Respublika / Komisija*, C-575/18 P, EU:C:2020:530, 57 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2022 m. kovo 8 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė (Kova su sukčiavimu nuvertinant prekes)*, C-213/19, EU:C:2022:167, 341 punktą).

91 Tada valstybės narės turi perduoti Sąjungos nuosavus išteklius Komisijai Reglamento Nr. 1150/2000 9–11 straipsniuose nustatytomis sąlygomis, per nustatytus terminus juos įskaitydamos į šiuo tikslu ir šios institucijos vardu atidarytą sąskaitą. Pagal šio reglamento 11 straipsnio 1 dalį už bet kokį pavėluotą mokėjimą į šią sąskaitą atitinkama valstybė narė turi mokėti palūkanas (2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Čekijos Respublika / Komisija*, C-575/18 P, EU:C:2020:530, 58 punktas ir 2022 m. kovo 8 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė (Kova su sukčiavimu nuvertinant prekes)*, C-213/19, EU:C:2022:167, 342 punktas).

92 Be to, pagal Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 1 ir 2 dalis valstybės narės turi imtis visų reikiamų priemonių, kad sumos, atitinkančios šio reglamento 2 straipsnyje nustatytas priklausančias mokėti sumas, būtų perduotos Komisijai. Valstybės narės atleidžiamos nuo šios pareigos tik tuo atveju, jeigu sumos nebuvo surinktos dėl *force majeure* priežasčių arba jeigu paaiškėja, kad galutinai neįmanoma jų surinkti dėl nuo valstybių narių nepriklausančių priežasčių. Sumos, pripažintos ar laikomos neatgautinomis, galutinai pašalinamos iš atskirų sąskaitų, nurodytų minėto reglamento 6 straipsnio 3 dalies b punkte (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Čekijos Respublika / Komisija*, C-575/18 P, EU:C:2020:530, 60 punktą).

93 Šio pagrindo pagrįstumą reikia nagrinėti atsižvelgiant į šiuos priminimus.

94 Šiuo tikslu pirmiausia reikia nustatyti mokėtinų sumų įskaitymo į B sąskaitą termino pradžią pagal Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalį.

95 Toje nuostatoje numatyta, kad „pagal 2 straipsnį nustatytos sumos“ įskaitomos į nuosavų išteklių sąskaitas „ne vėliau kaip pirmąją darbo dieną po devynioliktos antrojo mėnesio, einančio po mėnesio, per kurį buvo nustatyta nuosavų išteklių suma, dienos“, patikslinant, kad šis terminas taikomas ir mokėtinoms sumoms įskaityti į A, ir į B sąskaitą.

96 Visų pirma reikia konstatuoti, kaip, be kita ko, tvirtina Čekijos Respublika, kad būtojo laiko vartojimas neabejotinai gali būti suprantamas taip, kad Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalyje nurodytas terminas skaičiuojamas nuo faktinio mokėtinų sumų nustatymo dienos, taip pat pavėluoto nustatymo atveju, neatsižvelgiant į tai, kada šios mokėtinos sumos turėjo būti nustatytos.

97 Vis dėlto numatant, kad „pagal [Reglamento Nr. 1150/2000] 2 straipsnį nustatytos sumos“ turi būti įskaitytos į nuosavų išteklių sąskaitas, šio reglamento 6 straipsnio 3 dalyje nustatytas neatsiejamas ryšys tarp įskaitymo į šias sąskaitas ir išankstinio mokėtinų sumų nustatymo; šis ryšys, beje, buvo pripažintas Teisingumo Teismo jurisprudencijoje (šiuo klausimu žr. 1986 m. kovo 20 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, 303/84, EU:C:1986:140, 11 punktą ir 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Čekijos Respublika / Komisija*, C-575/18 P, EU:C:2020:530, 59 punktą).

98 Taigi nustatytų mokėtinų sumų įtraukimo į nuosavų išteklių sąskaitas terminas turi būti vertinamas atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1150/2000 2 straipsnyje numatytą pareigą nustatyti mokėtiną sumą. Todėl mokėtinų sumų įskaitymas į sąskaitas suponuoja tai, kad jų nustatymas turi atitikti šį 2 straipsnį ir tai turi būti padaryta laiku (pagal analogiją žr. 2006 m. spalio 5 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-312/04, EU:C:2006:643, 58–62 punktus), t. y. kai įvykdytos muitinės teisės aktuose numatytos mokėtinos sumos įtraukimo į apskaitą ir skolininko informavimo sąlygos

99 Kadangi pastarojoje nuostatoje abstrakčiai ir objektyviai nustatytos sąlygos, kuriomis atsiranda pareiga nustatyti Sąjungos nuosavų išteklių sumą, negalima teigti, kaip tai daro Lenkijos Respublika, kad momentą, kada turi būti nustatytos mokėtinos sumos, Komisija nustato savavališkai.

100 Taigi, priešingai, nei Bendrasis Teismas nusprendė skundžiamo sprendimo 90 punkte, termino, per kurį mokėtinos sumos turi būti įskaitytos į nuosavų išteklių sąskaitą pagal Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalį, laikymasis vertinamas atsižvelgiant į datą, kada mokėtinos sumos turi arba turėjo būti nustatytos pagal šio reglamento 2 straipsnį.

101 Šią išvadą patvirtina valstybių narių atsakomybė už nuosavų išteklių sistemos valdymą, pagal kurią, kaip savo išvados 94 punkte iš esmės nurodė generalinė advokatė, reikalaujama griežtai aiškinti šių valstybių narių pareigas, susijusias su mokėtinų sumų nustatymu, jų įtraukimu į nuosavų išteklių apskaitą ir perdavimu.

102 Tai juo labiau taikytina, nes priešingas Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies aiškinimas leistų valstybėms narėms nepagrįstai delsti nustatant mokėtinas sumas, o vėliau – įtraukiant į nuosavų išteklių apskaitą ir jas perduodant, taip rizikuojant paskatinti aplinkybių, dėl kurių neįmanoma jų surinkti, atsiradimą.

103 Antra, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog tam, kad valstybės narės galėtų būtų atleistos nuo pareigos pervesti Komisijai sumas, atitinkančias nustatytas mokėtinas sumas pagal Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalį, reikia ne tik to, kad būtų įvykdytos šioje nuostatoje nustatytos sąlygos, bet taip pat, kad minėtos mokėtinos sumos būtų tinkamai įskaitomos į B sąskaitą, kitaip tariant, kad jos būtų įskaitomos laikantis Sąjungos teisės (šiuo klausimu žr. 2010 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-334/08, EU:C:2010:414, 65 ir 69 punktus).

104 Nors tiesa, kad, kaip teigia visos šioje instancijoje dalyvavusios valstybės narės, byla, kurioje priimtas 2010 m. liepos 8 d. Sprendimas *Komisija / Italija* (C-334/08, EU:C:2010:414), buvo susijusi su kitokiomis faktinėmis aplinkybėmis nei šios bylos faktinės aplinkybės, tame sprendime nėra nieko, kas leistų manyti, kad Teisingumo Teismas ketino apriboti reikalavimo tinkamai įskaityti į B sąskaitą apimtį tik jam nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis.

105 Taigi, remiantis šio sprendimo 103 punkte nurodyta jurisprudencija ir atsižvelgiant į šio sprendimo 101 ir 102 punktuose nurodytus motyvus, reikia manyti, kaip tai padarė Komisija, kad valstybė narė negali būti atleista nuo pareigos pervesti Komisijai sumas, atitinkančias mokėtinas sumas, kurios nebuvo tinkamai įskaitytos į B sąskaitą per Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies b punkte, siejamame su jo 2 straipsniu, numatytą terminą dėl pavėluoto šių mokėtinų sumų nustatymo.

106 Todėl, kai pareikšdama ieškinį dėl nepagrįsto praturtėjimo šio sprendimo 83–85 punktuose nurodytomis sąlygomis valstybė narė remiasi Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalyje numatytu atleidimu nuo pareigos pervesti Komisijai nuosavus išteklius, ši valstybė narė turi įrodyti, kad nagrinėjamų sumų nustatymas ir jų įskaitymas į B sąskaitą, įskaitant atitinkamų terminų laikymąsi, yra tinkamas. Nesant tokio įrodymo, ši valstybė narė negali pasinaudoti šiuo atleidimu, todėl turi perduoti nuosavus išteklius. Todėl toks perdavimas negali reikšti Sąjungos praturtėjimo be galiojančio teisinio pagrindo.

107 Darytina išvada, kad skundžiamo sprendimo 87 ir 88 punktuose Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, jog Čekijos Respublika neturi įrodyti su nuosavais ištekliais susijusių operacijų teisėtumo.

108 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pritarti abiem pirmojo pagrindo dalims.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

109 Apeliacinio skundo antrajame pagrinde Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo 94–126 punktuose Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų aiškindamas Reglamento Nr. 1150/2000 2 straipsnio 1 dalį ir 17 straipsnio 1 dalį, siejamas su Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalimi ir SESV 325 straipsniu. Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, kad Čekijos Respublika galėjo palaukti, kol OLAF oficialiai pateiks per patikrinimą surinktus įrodymus, nors Čekijos muitinės administracijos atstovė turėjo teisę prašyti ir gauti iš OLAF įrodymus, surinktus jai grįžus iš misijos. Priešingai, pasak Komisijos, Čekijos Respublika privalėjo iš karto po grįžimo paprašyti OLAF pateikti per šią misiją surinktus įrodymus, kurie būtų leidę jai nustatyti Sąjungai priklausančią nuosavų išteklių sumą per kelias dienas po minėto grįžimo.

110 Pirma, Komisija remiasi Reglamento Nr. 1150/2000 2 straipsnio 1 dalimi ir 17 straipsnio 1 dalimi bei Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalimi.

111 Ji tvirtina, kad valstybės narės turi kuo skubiau imtis visų būtinų priemonių, kad būtų užtikrintas veiksmingas visų mokėtinų sumų surinkimas. Remiantis Reglamento Nr. 1150/2000 2 straipsnio 1 dalimi, nuosavų išteklių suma turi būti nustatoma „iš karto, kai įvykdomos muitinės taisyklėse nustatytos minėtų sumų įskaitymo į sąskaitas ir skolininko informavimo sąlygos“. Todėl, atsižvelgiant į Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalį, muitinė turi nustatyti skolą muitinei sudarančius muitus, kai tik gauna šiuo tikslu reikiamus duomenis ir gali apskaičiuoti šių muitų sumą, taip pat nustatyti skolininką. Kadangi valstybės narės yra atsakingos už skolos muitinei nustatymą ir nuosavų išteklių sumos nustatymą, jos privalo imtis visų būtinų priemonių pagal Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 1 dalį, kad sumos, atitinkančios šio reglamento 2 straipsnyje nustatytas priklausančias mokėti sumas, būtų perduotos Komisijai šiame reglamente nustatytomis sąlygomis.

112 Komisija sutinka, jog tam, kad galėtų nustatyti skolą muitinei, valstybė narė gali bendradarbiauti su OLAF, ir pabrėžia, kad, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1073/1999 3 konstatuojamosios dalies, OLAF įsteigimas ir tyrimo įgaliojimai negali turėti įtakos dabartiniam atsakomybės paskirstymui ir pusiausvyrai tarp nacionalinio ir Sąjungos lygmens. Taigi iš šio reglamento 1 straipsnio 2 dalies matyti, kad OLAF atlieka tik pagalbinį vaidmenį ir Sąjungos ar nacionalinėms institucijoms gali teikti tik neprivalomas rekomendacijas.

113 Šiomis aplinkybėmis Komisija mano, kad OLAF tyrimo eiga negali atleisti valstybių narių nuo pareigos imtis būtinų Sąjungos teisėje nustatytų priemonių ir kad dėl OLAF pagalbos jos negali būti atleistos nuo rūpestingumo pareigos renkant muitus. Taigi nagrinėjamu atveju Čekijos Respublika kartu su patikrinimo misija ir nepriklausomai nuo jos privalėjo imtis būtinų priemonių skolai muitinei nustatyti. Kaip skundžiamo sprendimo 119 punkte konstatavo Bendrasis Teismas, Čekijos muitinės administracijos atstovė, grįžusi iš šios misijos, galėjo paprašyti ir gauti iš OLAF įrodymus, pridėtus prie 2007 m. lapkričio 15 d. protokolo, ir perduoti juos Čekijos kompetentingoms institucijoms, turint omenyje, kad šių įrodymų pakako BAIDE skolai muitinei nustatyti. Be to, Čekijos Respublika turėjo pakankamai informacijos dar prieš sugrįžtant patikrinimo misijai.

114 Tokia išvada juo labiau darytina atsižvelgiant į valstybių narių atsakomybę nuosavų išteklių srityje. Priešingai, Bendrojo Teismo požiūris leidžia valstybei narei įrodyti pasyvumą ir aplaidumą vien dėl to, kad OLAF įsipareigojo jai pateikti per patikrinimo misiją surinktus įrodymus.

115 Reikalavimas nedelsiant įvykdyti skolą muitinei taip pat grindžiamas Reglamento Nr. 515/97 45 straipsnio 1 dalimi. Tai leistų užtikrinti šio reglamento 20 straipsnio 2 dalies b punkto veiksmingumą ir ypač valstybių narių siunčiamų ekspertų dalyvavimą OLAF vadovaujamose tyrimo misijose trečiosiose šalyse.

116 Antra, Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas taip pat pažeidė SESV 325 straipsnį. Ši nuostata nustato valstybėms narėms besąlyginę pareigą pasiekti rezultatą ir imtis priemonių, būtinų veiksmingam ir visiškam muitų surinkimui užtikrinti, ir tik leidžia joms pasirinkti, kokių priemonių imtis laikantis proporcingumo, lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų. Taigi pagal minėtą nuostatą Čekijos Respublika privalėjo nustatyti skolą muitinei ne vėliau kaip per kelias dienas nuo patikrinimo misijos sugrįžimo.

117 Komisija daro išvadą, kad skola muitinei buvo nustatyta pavėluotai, todėl šią skolą atitinkančios sumos nebuvo tinkamai įskaitytos į B sąskaitą. Per vėlai konstatavusi skolą muitinei Čekijos Respublika pati lėmė Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies b punkto taikymo sąlygų atsiradimą, todėl Bendrasis Teismas, nepadarydamas klaidos, negalėjo nuspręsti, kad šio reglamento 17 straipsnio 2 dalis yra taikytina.

118 Čekijos Respublika atsikerta, kad antrasis pagrindas yra nepriimtinas. Iš tiesų, pirma, apeliacinio skundo 55 išnašoje nurodyti argumentai, kad ši valstybė narė turėjo pakankamai informacijos, kad nustatytų antidempingo muitus, kuriuos BAIDE turėjo sumokėti prieš dalyvavimą patikrinimo misijoje, neturi ryšio su šio pagrindo dalyku. Be to, jie yra nauji, nes Bendrajame Teisme Komisija neteigė, kad Čekijos Respublika turėjo pakankamai informacijos padaryti tokiai išvadą iki patikrinimo misijos pabaigos. Antra, argumentas dėl tariamo SESV 325 straipsnio pažeidimo pirmą kartą buvo pateiktas per apeliacinį procesą. Trečia, antrasis pagrindas, formaliai pateiktas dėl skundžiamo sprendimo 94–126 punktų, iš tikrųjų susijęs tik su to sprendimo 122–125 punktais.

119 Bet kuriuo atveju Čekijos Respublika mano, kad antrasis pagrindas taip pat nepagrįstas, nes ji galėjo teisėtai laukti, kol OLAF perduos savo ataskaitą.

120 Pirma, nei tai, kad Komisija neturi įgaliojimų priimti sprendimus nuosavų išteklių srityje, nei tai, kad OLAF rekomendacijos yra neprivalomojo pobūdžio, negali paneigti to, kad veiksmingas valstybių narių bendradarbiavimas su Komisija ir OLAF tam tikrais atvejais yra esminė sąlyga tam, kad valstybės narės galėtų nustatyti nuosavų išteklių sumą ir imtis jos surinkimo.

121 Antra, iš Bendrojo Teismo konstatuotų faktinių aplinkybių matyti, kad su ginčijamu importu susiję muitai galėjo būti nustatyti tik remiantis per patikrinimo misiją gautais įrodymais. OLAF, kuri įsipareigojo perduoti šią informaciją Čekijos Respublikai, ją pateikė pavėluotai, t. y. 2008 m. liepos 9 d., pažeisdama įsipareigojimą. Čekijos Respublika mano, kad galėjo pagrįstai tikėtis, jog OLAF laikysis įsipareigojimo pagal ESS 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą lojalaus bendradarbiavimo principą.

122 Trečia, Komisija mėgino perkelti Čekijos Respublikai atsakomybę už savo vėlavimą dėl to, kad OLAF pavėluotai pateikė įrodymus.

123 Taigi skundžiamo sprendimo 123 ir 126 punktuose Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, kad šios bylos aplinkybėmis šios valstybės narės negalima kaltinti tuo, kad ji nepaprašė OLAF pateikti įrodymų grįžus patikrinimo misijai.

124 Bet kuriuo atveju, kiek Komisija ginčija aplinkybę, kad Čekijos Respublika galėjo manyti esant būtina, kaip Bendrasis Teismas nusprendė skundžiamo sprendimo 124 punkte, laukti, kol OLAF išanalizuos ir patikrins įrodymus, ši valstybė narė pažymi, kad taikytinuose teisės aktuose aiškiai numatyta, kad per OLAF atliekamą tyrimą surinkti įrodymai analizuojami, vertinami ir vėliau perduodami valstybėms narėms misijos ir tyrimo ataskaitų forma. Be to, iš Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnio 2 dalies, siejamos su šio reglamento 16 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad OLAF misijos ataskaita turi esminę įrodomąją galią. Kaip Bendrasis Teismas pažymėjo skundžiamo sprendimo 124 punkte, OLAF turėjo geriausias galimybes atlikti analizę ir vertinti įrodymus, juo labiau kad šie įrodymai gauti per trečiojoje šalyje vykdomą patikrinimą ir gali turėti įtakos daugeliui valstybių narių.

125 Čekijos Respublika priduria, kad OLAF turi galimybę perduoti valstybėms narėms reikšmingus įrodymus prieš parengiant misijos ataskaitą pagal Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsnį, siejamą su Reglamento Nr. 515/97 17 straipsnio 2 dalimi. OLAF žinojo, kad Čekijos Respublikai reikėjo surinktų įrodymų, ir galėjo pasinaudoti šia galimybe, atsižvelgdama į tai, kad misijos ataskaita buvo labai uždelsta.

126 Belgijos Karalystė ir Lenkijos Respublika iš esmės pritaria Čekijos Respublikos ginamai pozicijai.

127 Belgijos Karalystė priduria, kad Komisijos argumentai, grindžiami valstybėms narėms tenkančia atsakomybe, reikštų, kad Čekijos Respublika viena atsako už neigiamas OLAF vėlavimo finansines pasekmes. Be to, Komisijos argumentui dėl Reglamento Nr. 515/97 20 straipsnio 1 ir 2 dalių veiksmingumo negalima pritarti. Galiausiai SESV 325 straipsnio negalima aiškinti kaip šios bylos aplinkybėmis nustatančio valstybėms narėms papildomų pareigų, palyginti su numatytomis Reglamente Nr. 1150/2000.

128 Lenkijos Respublika pabrėžia, kad negalima teigti, jog Čekijos Respublika pažeidė SESV 325 straipsnį, nes dėjo reikiamas pastangas, kad nustatytų nagrinėjamą skolą muitinei.

Teisingumo Teismo vertinimas

– *Dėl priimtinumo*

129 Pagal suformuotą jurisprudenciją, jeigu šaliai būtų leista Teisingumo Teisme pirmą kartą remtis pagrindu, kuris nebuvo pateiktas Bendrajame Teisme, tai reikštų leidimą jai pateikti Teisingumo Teismui, kurio kompetencija apeliaciniame procese yra ribota, nagrinėti platesnės apimties ginčą nei tas, kurį nagrinėjo Bendrasis Teismas. Apeliaciniame procese Teisingumo Teismas turi kompetenciją nagrinėti tik pirmojoje instancijoje nagrinėtų pagrindų teisinį vertinimą (1994 m. birželio 1 d. Sprendimo *Komisija / Brazzelli Lualdi ir kt.*, C-136/92 P, EU:C:1994:211, 59 punktas ir 2020 m. vasario 26 d. Sprendimo *SEAE / Alba Aguilera ir kt.*, C-427/18 P, EU:C:2020:109, 45 punktas).

130 Vis dėlto Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, kad apeliantas gali pateikti apeliacinį skundą, šiame teisme remdamasis pagrindais, kurie išplaukia iš paties skundžiamo sprendimo ir kuriais kritikuojamas jo pagrįstumas teisės požiūriu (šiuo klausimu žr. 2007 m. lapkričio 29 d. Sprendimo *Stadtwerke Schwäbisch Hall ir kt. / Komisija*, C-176/06 P, EU:C:2007:730, 17 punktą ir 2020 m. vasario 26 d. Sprendimo *EIVT / Alba Aguilera ir kt.*, C-427/18 P, EU:C:2020:109, 54 punktą).

131 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad, pirma, net jei apeliacinio skundo 55 išnašą reikėtų suprasti, kaip tai daro ir Čekijos Respublika, kaip teiginį, kad ši valstybė narė dar prieš sugrįžtant iš patikrinimo misijos turėjo pakankamai duomenų, kad būtų galima konstatuoti nagrinėjamas sumas, tokio teiginio nėra antrojo pagrindo tekste. Taigi šios išnašos buvimas negali turėti įtakos šio pagrindo priimtinumui.

132 Antra, nors tiesa, kad Komisija nesirėmė SESV 325 straipsniu Bendrajame Teisme, vis dėlto šia nuostata grindžiamu argumentu siekiama įrodyti šio teismo padarytą teisės klaidą. Taigi šis argumentas yra priimtinas.

133 Trečia, dviprasmiškas antrajame pagrinde ginčijamų punktų nustatymas, darant prielaidą, kad jis įrodytas, niekaip nesutrukdė Čekijos Respublikai suprasti šio pagrindo esmės, kuri aiškiai matyti iš Komisijos rašytinių pastabų, ir pateikti savo gynybos argumentų.

134 Taigi antrasis pagrindas yra priimtinas.

– *Dėl esmės*

135 Antrajame pagrinde Komisija iš esmės ginčija skundžiamo sprendimo 94–126 punktuose Bendrojo Teismo pateikto vertinimo dėl datos, kada Čekijos Respublika turėjo nustatyti BAIDE mokėtinus antidempingo muitus, susijusius su ginčijamu importu, pagrįstumą.

136 Šiuose punktuose Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad Čekijos Respublika neprivalėjo nustatyti šių muitų iškart po patikrinimo misijos sugrįžimo ir galėjo teisėtai laukti, kol bus pateikta OLAF ataskaita, prie kurios buvo pridėti per šią misiją surinkti įrodymai.

137 Konkrečiau kalbant, skundžiamo sprendimo 119 ir 121 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad patikrinimo misijoje dalyvavusi Čekijos muitinės administracijos atstovė turėjo teisę prašyti OLAF pateikti įrodymų, pridėtų prie 2007 m. lapkričio 15 d. protokolo, ir juos pateikti kompetentingoms Čekijos valdžios institucijoms, kad šios juos naudotų kaip įrodymus prieš BAIDE, net jei OLAF turi patikrinti šiuos įrodymus prieš juos perduodama. To sprendimo 122–124 punktuose jis konstatavo, kad vis dėlto OLAF įsipareigojo pateikti Čekijos Respublikai šiuos įrodymus nuo 2008 m. pradžios ir vėlavo pateikti savo ataskaitą, prie kurios jie buvo pridėti. Tokiomis aplinkybėmis, Bendrojo Teismo teigimu, Čekijos Respublika negalėjo būti kritikuojama dėl to, kad laukė, kol bus pateikta OLAF ataskaita, ir neprašė pateikti įrodymų iš karto, kai grįžo patikrinimo misija. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes Bendrasis Teismas minėto sprendimo 125 punkte padarė išvadą, kad Čekijos Respublika įrodė, kad vos grįžus patikrinimo misijai ji negalėjo turėti įrodymų, reikalingų BAIDE už ginčijamus importo atvejus mokėtiniems antidempingo muitams nustatyti.

138 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 88 punkte nurodytos jurisprudencijos, pagal šiuo metu galiojančią Sąjungos teisę šio sistemos valdymas yra patikėtas valstybėms narėms ir tik jos yra už ją atsakingos.

139 Be to, kadangi egzistuoja tiesioginis išteklių iš muitų surinkimo ir atitinkamų išteklių perdavimo Komisijai ryšys, laikydamosi SESV 352 straipsnio 1 dalyje numatytų įpareigojimų valstybės narės privalo apsaugoti Sąjungos finansinius interesus nuo sukčiavimo arba kitos neteisėtos veiklos, kuri kelia pavojų šiems interesams, ir imtis būtinų priemonių užtikrinti veiksmingą visų šių muitų ir šių išteklių surinkimą (2022 m. kovo 8 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė (Kova su sukčiavimu nuvertinant prekes)*, C-213/19, EU:C:2022:167, 346 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

140 Vykdydamos šią pareigą valstybės narės pagal Reglamento Nr. 1150/2000 2 straipsnio 1 dalį turi nustatyti Sąjungai priklausančią nuosavų išteklių sumą iš karto, kai įvykdomos muitinės taisyklėse nustatytos „minėtų sumų įskaitymo į sąskaitas ir skolininko informavimo“ sąlygos. Taigi valstybių narių pareiga nustatyti Sąjungos nuosavų išteklių sumą atsiranda, kai tik įvykdomos šios sąlygos, ir nebūtina, kad įskaitymas į sąskaitą iš tikrųjų būtų atliktas. Kaip matyti iš Muitinės kodekso 217 ir 218 straipsnių, šios sąlygos yra įvykdytos, kai muitinė turi būtiną

informaciją, todėl gali apskaičiuoti skolą muitinei sudarančią muito sumą ir nustatyti skolininką (šiuo klausimu žr. 2005 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Komisija / Danija*, C-392/02, EU:C:2005:683, 57-59 punktus).

141 Nagrinėjamu atveju iš skundžiamo sprendimo 1, 99, 178 ir 183 punktuose Bendrojo Teismo konstatuotų faktinių aplinkybių, kurios nebuvo ginčytos Teisingumo Teisme ir kurių šis teismas neturi tikrinti, nesant jokių argumentų dėl iškraipymo, matyti, kad, pirma, gerokai prieš patikrinimą Čekijos Respublika žinojo apie sukčiavimą importuojant prekes, deklaruotas kaip Laoso kilmės ir įvežtas į jos teritoriją bendrovės BAIDE, antra, ši valstybė narė prieš šią misiją OLAF perdavė ginčijamų importuojamų prekių, kurių kilmė turėjo būti patikrinta, sąrašą ir, trečia, Čekijos muitinės administracijos atstovė dalyvavo minėtoje misijoje ir pasirašė 2007 m. lapkričio 15 d. protokolą pasibaigus šiai misijai.

142 Iš skundžiamo sprendimo 2, 122 ir 124 punktuose Bendrojo Teismo konstatuotų faktinių aplinkybių taip pat matyti, kad grįžusi iš patikrinimo misijos OLAF įsipareigojo perduoti Čekijos Respublikai per šią misiją surinktus įrodymus nuo 2008 m. pradžios ir kad OLAF savo ataskaitą, prie kurios buvo pridėta ši informacija, pateikė tik 2008 m. liepos 9 d., o Čekijos Respublika manė esant būtina palaukti, kol OLAF išanalizuos ir patikrins šiuos įrodymus prieš juos panaudodama per mokesčių perskaičiavimo procedūrą.

143 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Bendrasis Teismas, nepadarydamas teisės klaidos, skundžiamo sprendimo 124–126 punktuose negalėjo nuspręsti, kad Čekijos Respublika galėjo palaukti, kol bus pateikta OLAF ataskaita kartu su įrodymais, ir neprašyti perduoti šių įrodymų, prireikus prieš baigiant rengti šią ataskaitą, ir kad ši valstybė narė nepažeidė įsipareigojimų, jai tenkančių valdant Sąjungos nuosavų išteklių sistemą, nes nenustatė nagrinėjamų muitų iš karto grįžus patikrinimo misijai.

144 Iš tiesų, atsižvelgiant į tenkančią atsakomybę už nuosavų išteklių sistemos valdymą ir Sąjungos finansinių interesų apsaugą, valstybė narė, žinodama apie didelę sukčiavimo riziką, susijusią su nustatytu importu, ir tai, kad ši rizika buvo patikrinta ir patvirtinta OLAF atliekant išorinį tyrimą trečiojoje šalyje dalyvaujant šios valstybės narės atstovui, negali kelis mėnesius laukti, kol bus pateikta OLAF galutinė ataskaita su įrodymais, prieš tai neprašiusi iš anksto jų pateikti. Atvirkščiai, atsižvelgiant į šią atsakomybę, ši valstybė narė turi imtis visų tinkamų priemonių, kurios leistų surinkti įrodymus, reikalingus nagrinėjamiems muitams nustatyti.

145 Nė vienas gynybos argumentas nepaneigia šios išvados.

146 Pirma, dėl argumento, kad OLAF delsė perduoti savo ataskaitą ir įrodymus, reikia konstatuoti, kad OLAF atliktas išorės tyrimas trečiojoje šalyje neatleidžia valstybių narių nuo atsakomybės valdyti Sąjungos nuosavų išteklių sistemą pagal šiuo metu galiojančią Sąjungos teisę.

147 Taigi, viena vertus, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1073/1999 3 konstatuojamąją dalį, atliktas tyrimas negali pakeisti atsakomybės paskirstymo ir pusiausvyros tarp nacionalinio ir Sąjungos lygmens. Kaip matyti iš šio reglamento 1 straipsnio 2 dalies, OLAF teikia pagalbą ir koordinuoja veiklą saugant Sąjungos finansinius interesus nuo sukčiavimo. OLAF atlikus tyrimą parengtose ataskaitose, remiantis šio reglamento 9 straipsnio 1 dalimi, nurodomi „fakt[ai], finansini[ai] nuostoli[ai], jeigu jie buvo padaryti, ir tyrimo išvad[o]s, įskaitant [OLAF] direktoriaus rekomendacijas dėl veiksmų, kurių turėtų būti imtasi“. Taigi vykdydamos pagal Sąjungos teisę joms tenkančias pareigas valstybės narės turi nuspręsti, kokių veiksmų dėl tokios ataskaitos reikia imtis.

148 Kita vertus, pagal Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsnio 1 dalį OLAF „gali bet kada siųsti atitinkamų valstybių narių kompetentingoms institucijoms išorės tyrimų metu gautą informaciją“. Atsižvelgiant į veiksmažodžio „gali“ vartojimą, kuris rodo, kad OLAF šiuo klausimu turi diskreciją, iš šios nuostatos negalima daryti išvados, jog tai, kad OLAF nepateikė įrodymų prieš baigiant rengti ataskaitą, atleidžia atitinkamą valstybę narę nuo atsakomybės valdant nuosavų išteklių sistemą.

149 Antra, OLAF tenkanti lojalaus bendradarbiavimo pareiga taip pat negali pakeisti užduočių ir pareigų paskirstymo, numatyto įgyvendinant Reglamentą Nr. 1073/1999 (pagal analogiją žr. 2005 m. balandžio 19 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Tillack / Komisij*a, C-521/04 P(R), EU:C:2005:240, 33 punktą), ar atleisti valstybes nares nuo atsakomybės valdant Sąjungos nuosavų išteklių sistemą.

150 Be to, pagal ESS 4 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje įtvirtintą lojalaus bendradarbiavimo principą valstybės narės, kurioms pačioms šis principas taikomas, yra įpareigotos imtis visų tinkamų priemonių, kad užtikrintų Sąjungos teisės taikymą ir veiksmingumą (šiuo klausimu žr. 2022 m. kovo 8 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė (Kova su sukčiavimu nuvertinant prekes)*, C-213/19, EU:C:2022:167, 584 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

151 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, apeliacinio skundo antrąjį pagrindą reikia pripažinti pagrįstu.

152 Taigi reikia panaikinti skundžiamą sprendimą tiek, kiek jo rezoliucinės dalies 1 punkte patenkintas Čekijos Respublikos ieškinys, kiek juo prašoma, kad Komisija grąžintų 17 828 399,66 CZK (maždaug 700 000 EUR) sumą, sumokėtą kaip Sąjungos nuosavi ištekliai.

Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

153 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, kai Bendrojo Teismo sprendimas yra panaikinamas, Teisingumo Teismas pats gali priimti galutinį sprendimą, jeigu toje bylos stadijoje tai galima daryti.

154 Šiuo atveju Čekijos Respublikos ieškinys Bendrajame Teisme grindžiamas argumentais, dėl kurių šiame teisme vyko rungimosi principu grindžiami ginčai ir kuriuos nagrinėjant nereikia imtis jokių papildomų proceso organizavimo ar bylos medžiagos tyrimo priemonių (pagal analogiją žr. 2020 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Komisija ir Taryba / Carreras Sequeros ir kt.*, C-119/19 P ir C-126/19 P, EU:C:2020:676, 130 punktą). Šiomis aplinkybėmis reikia priimti galutinį sprendimą, nes šioje bylos stadijoje galima tai padaryti.

155 Šiuo klausimu iš šio sprendimo 152 punkto matyti, kad skundžiamas sprendimas panaikinamas tik tiek, kiek jo rezoliucinės dalies 1 punkte patenkintas Čekijos Respublikos ieškinys, kiek juo prašoma, kad Komisija grąžintų 17 828 399,66 CZK (maždaug 700 000 EUR) sumą (toliau – ginčijama suma).

156 Vis dėlto skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktas, pagal kurį Bendrasis Teismas atmetė likusią Čekijos Respublikos ieškinio dalį ir kuris nebuvo apskųstas, turi *res judicata* galią, nepaisant to, kad šis sprendimas iš dalies panaikintas (šiuo klausimu žr. 2021 m. kovo 4 d. Sprendimo *Komisija / Fútbol Club Barcelona*, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 109–111 punktus).

157 Taigi ieškinys byloje T-151/20 lieka tik tiek, kiek juo siekiama susigrąžinti ginčijamą sumą.

158 Grįsdama ieškinį Čekijos Respublika iš esmės teigia, kad nėra atsakinga už šią sumą, nes priemonių, būtinų šiai sumai surinkti, ji galėjo imtis tiktai OLAF perdavus ataskaitą. Ji tvirtina, kad turėtų būti atleista nuo pareigos pervesti nuosavus išteklius pagal Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalį, nes neįmanoma išieškoti skolos muitinei, nuo 2008 m. gegužės mėn. BAIDE nutraukus veiklą Čekijos Respublikos teritorijoje.

159 Vis dėlto, kaip buvo priminta šio sprendimo 100, 103 ir 105 punktuose, valstybė narė negali būti atleista nuo pareigos perduoti Komisijai sumas, atitinkančias mokėtinas sumas, kurios nebuvo tinkamai įskaitytos į B sąskaitą per Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies b punkte, siejamame su šio reglamento 2 straipsniu, numatytą terminą, nes šios mokėtinos sumos buvo nustatytos pavėluotai. Iš šio sprendimo 141–144 punktų matyti, kad konkrečiomis šios bylos aplinkybėmis nesiėmusi priemonių, būtinų užtikrinti, kad mokėtinos sumos būtų nustatytos kuo greičiau, Čekijos Respublika neįrodė, kad laiku nustatė nagrinėjamas sumas, todėl tinkamai jas įskaitė į B sąskaitą per šio reglamento 6 straipsnio 3 dalies b punkte numatytą terminą.

160 Taigi Čekijos Respublika negali remtis Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalimi, kad būtų atleista nuo pareigos perduoti ginčijamą sumą Komisijai. Todėl ši valstybė narė neįrodė, kad jos atsisakymas perduoti Sąjungai ginčijamą sumą nepažeidžia visų jai tenkančių pareigų, taigi neįrodė Sąjungos praturtėjimo be galiojančio teisinio pagrindo, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 83 punkte nurodytą jurisprudenciją.

161 Atsižvelgiant į visus šiuos motyvus, reikia atmesti Čekijos Respublikos ieškinį byloje T-151/20, kiek juo siekiama, kad būtų grąžinta ginčijama suma.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

162 Pagal Procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

163 Nagrinėjamu atveju Čekijos Respublika pralaimėjo bylą C-494/22 P ir bylos T-151/20 dalį, kurią nurodė Teisingumo Teismas. Be to, Bendrajame Teisme Čekijos Respublika pralaimėjo likusią bylos T-151/20 dalį. Todėl Čekijos Respublikos pareikštas ieškinys, remiantis skundžiamu sprendimu ir šiuo sprendimu, atmetamas visas. Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į Komisijos reikalavimus, reikia nurodyti Čekijos Respublikai padengti savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje instancijoje ir apeliaciniame procese.

164 Pagal Procedūros reglamento 140 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, įstojusios į bylą valstybės narės ir institucijos padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Į bylą įstojusios Belgijos Karalystė, Nyderlandų Karalystė ir Lenkijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. **Panaikinti 2022 m. gegužės 11 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Čekijos Respublika / Komisija* (T-151/20, EU:T:2022:281), kiek to sprendimo rezoliucinės dalies 1 punkte buvo patenkintas Čekijos Respublikos ieškinys, kiek juo prašoma, kad Europos Komisija grąžintų 17 828 399,66 Čekijos kronų (CZK) (maždaug 700 000 EUR) sumą, sumokėtą kaip Europos Sąjungos nuosavi ištekliai.**

2. **Atmesti ieškinį byloje T-151/20 tiek, kiek juo prašoma, kad Europos Komisija grąžintų 17 828 399,66 Čekijos kronų (CZK) (maždaug 700 000 EUR) sumą, sumokėtą kaip Europos Sąjungos nuosavi ištekliai.**

3. **Čekijos Respublika padengia savo ir Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje ir apeliacinėje instancijose.**

4. **Belgijos Karalystė, Nyderlandų Karalystė ir Lenkijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.